

MAHATMA GANDHI UNIVERSITY
M A RESTRUCTURED SYLLABUS - P G CBSS
M A DEGREE EXAMINATION
MODEL QUESTION PAPER
I SEMESTER

FACULTY OF LANGUAGE AND LITERATURE
BRANCH VI SANSKRIT (Special) VYAKARANA

COURSE I CORE I PADAVYAVASTHA & LAKARARTHA

Selected portions from The Kasikavritti and selected verses from The Ramavarmamaharajacaritam
and The Bhattikavyam.

Time : 3hrs.

Weight : 30

संस्कृतभाषयोत्तराणि देयानि । देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या ।

I एकं पुटमनतिक्रम्य अधोनिर्दिष्टेषु आहत्य पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः । 1x5=5

(क) पदच्छेदम् अनुवृत्तिम् अर्थम् उदाहरणं च प्रदर्श्य त्रीणि सूत्राणि व्याख्यात -

1. अनुदात्तङित आत्मनेपदम् ।
2. विपराभ्यां जेः ।
3. आङो यमहनः ।
4. वर्तमानसामीप्ये वर्तमानवद्वा ।
5. आशंसावचने लिङ् ।

(ख) सावतरणं द्वे वार्तिके व्याख्यात -

6. प्रतिषेधे हसादीनामुपसंख्यानम् ।
7. आशिषि नाथः ।
8. वा लिप्सायामिति वक्तव्यम् ।

II पुटद्वयमनतिक्रम्य अधोनिर्दिष्टेषु पञ्च श्लोकान् पूरयित्वा व्याकरणविशेषप्रतिपादनपुरःसरं व्याख्यात -

2x5=10

(क) 9. परान्वयोत्थोऽपि गुणी समेधते -----

10. वनान्तरे वा न्यविशन्त चीवरम् -----
11. शरान् प्रयुङ्क्ते न च संक्षुण्णते क्वचित् -----
12. मनोरथेनैव करोति कुत्रचित् -----

(ख)13. अगाधत ततो व्योम हनूमानुरुविक्रमः ----

14. व्यतिघ्नन्तीं व्यतिघ्नन् स राक्षसीं पवनात्मजः ----
15. खं पराजयमानोऽसौ उन्नत्या पवनात्मजम् -----
16. अव्यग्रमुपतिष्ठस्व वीरा वायोरहं सुहृत् -----

III अधोनिर्दिष्टेषु त्रयाणां प्रश्नानामुत्तररूपेण दीर्घान् प्रबन्धान् आरचयत -

5x3=15

17. स्थाधातोरात्मनेपदविधायकानि सूत्राणि पदच्छेदानुवृत्त्यादिप्रदर्शनपूर्वकं सोदाहरणं व्याख्यात ।
18. कृधातोरात्मनेपदविधायकानि सूत्राणि पदच्छेदानुवृत्त्यादिप्रदर्शनपूर्वकं सोदाहरणं व्याख्यात ।
19. रम् धातोः परस्मैपदविधायकानि सूत्राणि पदच्छेदानुवृत्त्यादिप्रदर्शनपूर्वकं सोदाहरणं व्याख्यात ।
20. अनद्यतनवत्प्रत्ययनिषेधसूत्राणि पदच्छेदानुवृत्त्यादिप्रदर्शनपूर्वकं सोदाहरणं व्याख्यात ।
21. लिङ् विधायकानि सूत्राणि व्याख्याय संगृहीत ।
22. लोङ् विधायकानि सूत्राणि व्याख्याय संगृहीत ।

SCHEME

Padavyavastha & Lakaratha

In this course these portions are taken from the Kasikavritti. And for the application of grammar selected verses from two Sastra kavyas ie. Rama Varma Maharajacaritam and Bhattikavyam are included. The Question Paper should be prepared in Sanskrit and Devanagari Script should be used for the purpose.

There are three types of Questions. The First type is divided into two sections. In the first section, five sutras are given out of which three are to be explained. In the second section three vartikas are given, out of which two should be answered.

The Second type two has two divisions like the first. In the both divisions 4 incomplete verses are given from Rama Varma Maharajacaritam and Bhattikavyam respectively, out of which 5 verses should be commented.

In the third type 3 questions should be answered, out of the 6 questions. The answers should have the length of an essay. Questions should be asked from both Padavyavastha and Lakaratha and questions should be answered without omitting any section.

.....